

folketinget *under udøvelsen af dets hverv som folketingsmedlem*. Denne forståelse har fast og almindelig tilslutning i dansk litteratur. Den genfindes således hos Carl Georg Holck (Den danske Statsforfatningsret II, 1869, s. 184), H. Matzen (Den danske Statsforfatningsret II, fjerde udgave 1908, s. 314), Knud Berlin (Den danske Statsforfatningsret. Første Del, 4. udgave 1937, s. 420) og Poul Andersen (Dansk Statsforfatningsret, 1954, s. 296). Også de tilsvarende bestemmelser i fremmede forfatninger fortolkes ud fra dette synspunkt. De talrige henvisninger til fremmed litteratur, der kunne anføres, er formentlig overflødige.

Men selv om det ledende synspunkt for fortolkningen må antages at stå fast, kan den nærmere afgrænsning af, hvad der falder ind under udøvelse af hvervet som folketingsmedlem, give anledning til tvivl. I den seneste fremstilling af dansk statsforfatningsret (Poul Andersen, som anført, s. 296-97) findes herom følgende betragtninger:

„Der er kun Tale om Ytringer i Folketinget. Efter Ordlyden kunde der her synes at være Tale udelukkende om en stedlig Begrænsning; men Hovedsynspunktet maa være, at Ytringen maa være fremsat i Udøvelsen af Hvervet som Folketingsmand, hvilket ofte udtrykkelig er sagt i fremmede Forfatninger. Hvis en Folketingsmand under en Samtale med en Kollega fremsætter en ærefornærmende Sigelse, falder dette uden for Bestemmelsen, ikke blot hvis den fremsættes uden for Rigsdagen, men ogsaa hvis det sker i Salen. Fremsættes Udtalelsen fra Talerstolen eller fra Medlemmets Plads i Form af en Afbrydelse eller som Led i Forhandlinger i et Udvalg, en parlamentarisk Kommission eller det udenrigspolitiske Nævn, gælder Ansvarsfriheden. Det er trods Ordlyden tvivlsomt, om der overhovedet gælder nogen stedlig Begrænsning. Der er i alt fald ligesaa stor Grund til at lade Ansvarsfriheden omfatte Udtalelser under Forhandlinger i t. Eks. Folketingets Finansudvalg,

naar dette maatte holde Møde i en Provinsby under en Rejse, som naar Mødet holdes i Folketingsbygningen. Den nærmere Afgrænsning af, hvad der falder ind under Folketingshvervet, kan give Anledning til Tvivl. Udtalelser paa Vælgermøder eller i Aviser falder givet udenfor.“

Som man vil se, er der ikke i denne udtalelse taget stilling til spørgsmålet, om ansvarsfriheden ogsaa omfatter ytringer fremført under et gruppemøde i folketinget. Den hidtil foreliggende praksis — bortset fra den dom, der har givet anledning til forespørgslen — ses heller ikke at være kommet ind på dette spørgsmål.

Partigruppen indtager utvivlsomt en anden stilling end folketingsudvalg og folketingskommissioner. Medens disse udvalg og kommissioner har hjemmel enten direkte i grundloven eller i folketingets forretningsorden, jfr. grundlovens § 19, stk. 3, § 48 og § 51, og således kan betegnes som organiske bestanddele af folketinget, gælder det samme ikke med hensyn til folketingets partigrupper. Det vil dog efter vor opfattelse være urigtigt at tillægge dette formelle forhold afgørende betydning. Afgørende må derimod, i overensstemmelse med det ledende fortolkningssynspunkt, være, om møder i folketingets partigrupper i det faktiske forfatningsliv fungerer som led i folketingsmedlemmernes udøvelse af deres hverv som folketingsmedlemmer. Dette må formentlig siges at være tilfældet, i hvert fald når partigruppen samles for at drøfte spørgsmål, der vedrører anliggender, der er eller vil komme til behandling i folketinget eller dets udvalg, og ikke f. eks. spørgsmål vedrørende partiets organisation, planlægning af en politisk kampagne uden for folketinget eller andre lignende anliggender, der falder uden for folketingsarbejdet som sådant.

I overensstemmelse hermed må det antages, at ansvarsfrihedsreglen i grundlovens § 57, 2. punktum, omfatter ogsaa ytringer fremsat i et møde af en partigruppe i folketinget, i hvert fald under de angivne betingelser.

Poul Andersen

Alf Ross.